

herunder de nordiske, samt Barbados, Gambia, Guyana, Liberia, Malawi og Malaysia).

4. udvalgs beretning: A/7011.

Formynderskabsrådets beretning.

(Dagsordenens punkt 13).

I. Formynderskabsområdet Nauru.

Grundlaget for 4. udvalgs behandling af ovennævnte spørgsmål var formynderskabsrådets tillægsberetning foranlediget af den enighed, der blev opnået mellem Australien, New Zealand og Storbritannien på den ene side og repræsentanter for Naurus befolkning på den anden side om, at Nauru vil blive uafhængigt den 31. januar 1968. I beretningen gengives en af formynderskabsrådet enstemmigt vedtaget resolution, hvori rådet tager datoen for Naurus opnåelse af selvstændighed til efterretning samt anbefaler, at 22. generalforsamling ophæver formynderskabsarrangementet for Nauru fra samme dato at regne.

På et møde i 4. udvalg den 6. december forelagde Australien et resolutionsudkast, der nøje følger den i formynderskabsrådet vedtagne resolutionstekst. Hertil blev på foranledning af en række afrikanske stater føjet to paragraffer, hvori alle stater opfordres til at respektere Naurus selvstændighed, og FN og særorganisationerne opfordres til at støtte Naurus befolkning. Da disse tilføjelser kunne støttes fra australsk side, blev resolutionsteksten enstemmigt vedtaget. Naurus selvstændighed blev hilst velkommen såvel af de tre administrerende magter som i indlæg fra afro-asiatisk side, hvori det blev understreget, at Naurus opnåelse af selvstændighed klart viste, at uanset hvor lille en befolkning er — Nauru har kun 3.100 indbyggere — har den, blot den selv ønsker det, mulighed for og ret til at opnå selvstændighed.

Fra indisk side blev spørgsmålet om at føre fosfatudvindingsområderne tilbage til deres naturlige tilstand draget frem. I dette endnu uløste spørgsmål mellem Nauru og de administrerende magter fandt Indien, at det måtte være de administrerende magter, der indtil i år havde høstet fordelene af de store fosfatforekomster, der måtte påtage sig de økonomiske byrder ved at føre områderne tilbage til deres naturlige tilstand.

Plenarforsamlingen vedtog den 19. december 1967 4. udvalgs resolution (res. 2347) enstemmigt.

II. Papua og formynderskabsområdet Ny Guinea.

4. udvalg vedtog den 14. december 1967 en resolution, der bekræftede bl. a. generalforsamlingens resolution 2227 (XXI) af 20. december 1966, hvis centrale element var en opfordring til Australien om at afskaffe alle diskriminerende elementer i henseende til valgret, uddannelse, social forsorg, økonomiske rettigheder etc., at lade afholde valg på basis af almindelig og lige valgret med henblik på magtens overdragelse til befolkningen, at fastsætte en snarlig dato for områdets uafhængighed og at undlade at benytte territoriet til militære formål i strid med FNs pagt. For resolutionen stemte 64 (afro-asiatiske, kommunistiske og latinamerikanske lande) og imod 8 (Australien, Belgien, Canada, Holland, New Zealand, Portugal, Storbritannien og USA), medens 19 afstod (de nordiske lande, Østrig, Frankrig, Grækenland, Irland, Italien samt et par af formynderskabsrådets mere vestligt orienterede nabolande). En række af de latinamerikanske lande tog dog i stemmeforklaringer afstand fra væsentlige dele af resolutionen.

Debatten forud for resolutionens vedtagelse var til tider meget skarp. Liberia og Sovjetunionen hævdede, at området blev udnyttet økonomisk af Australien, der diskriminerede mod den indfødte befolkning og intet gjorde for at sætte den i stand til at udøve sin selvbestemmelsesret. Sovjetunionen beskyldte Australien for at udnytte området til militære formål, bl. a. med henblik på den australske deltagelse i Vietnamkrigen. I et indlæg, der af den australske delegerede blev betegnet som konstruktivt, rettede Ghana visse indvendinger mod fremskridtstakten på nogle konkrete områder inden for den australske administration af området.

Australien afviste på det bestemteste påstandene om diskrimination samt økonomisk og militær ubillig udnyttelse af området. Der var sket store fremskridt i området i de seneste år, først og fremmest på undervisningsområdet og inden for sund-